

Država bi morala prepoznati stebre moči

Tibor Simonka, predsednik uprave skupine SIJ (Slovenska industrija jekla), o boju jeklarjev za tržne deleže, o očitno "prepovedanih" državnih pomočeh jeklarstvu, interesu SIJ za Sistemsko tehniko in Pirovi zmagi po pravdanju z DPR

PETRA LESJAK TUŠEK

Kakšne so aktualne razmere na svetovnem jeklarskem trgu in položaj slovenske jeklarske industrije?

"Svetovna poraba jekla je letos porasla za 3,1 odstotka, pri čemer bo proizvodnja jekla po ocenah do konca leta znašala 1,4 milijarde ton, predvsem po zaslugi višje rasti v Aziji, kjer je bila rast šestodstotna. Evropski trg, na katerem se naše družbe pretežno nahajajo, dosega 4,2-odstotni padec porabe jekla, kar na tem območju posledično pomeni velik pritisk na cene in slabo dobičkonosnost. V prihodnjem letu je v Evropi napovedana rast industrijske proizvodnje, a predvsem na račun povečanega izvoza blaga na trge zunaj EU, poraba jekla v Evropi pa bo še vedno stagnirala. Dno recesije naj bi bilo po ocenah analitikov doseženo, čeprav temu sam ne verjamem povsem, saj menim, da je Evropo zajela hujša kriza, kot je videti, predvsem zato, ker je izgubila konkurenčnost in je s svojo tehnologijo in opremo usposobila predvsem azijske proizvajalce do te mere, da so postali veliki neto izvozniki. Ta trenutek so meritve gospodarske klime v Nemčiji dovolj pozitivne, čeprav mi pri naročilih tega ne zaznavamo, še vedno so zaloge kupcev in porabnikov jekla precej nizke, saj nizkemu nivoju prodajnih cen ponavadi sledi strah, kaj bo jutri, zato se kupci pazljivo odločajo za nova naročila in ne želijo financirati večjih zalog. Največja težava je, da so jeklarske zmogljivosti močno predimenzionirane, predvsem na Kitajskem in v Indiji, ki sta v zadnjem desetletju podvojili proizvodnjo. Pritisk povečane ponudbe in presežek jekla na trgu povzroča velik boj za tržne deleže, znižuje se prodajne cene in priča smo tudi zapiranju kar nekaj proizvodnih zmogljivosti po Evropi. Temu trendu še ni videti konca, kajti presežek kapacitet je bistveno večji od pričakovane rasti v prihodnjem letu, zato tudi

nisem tako velik optimist, da je v Evropi recesija presežena."

Kako bodo letos poslovale družbe SIJ, zlasti ključni podjetji Metal Ravne in Acroni Jesenice?

"Programi SIJ se v rezultatu skupine različno zrcalijo – proizvodnja pločevine v Evropi pada, k sreči pa je padec nosilnega programa nerjavne pločevine v Acroniju manjši in tako je letos Acroni svoj delež povečal na 33 odstotkov evropskega trga, kar je zavidljivo. Na programu orodnih, hitroreznih in specialnih jekel Metala Ravne dosega mo nižjo prodajo, tako količinsko kot vrednostno, ne glede na to, da smo izboljšali strukturo prodajnega programa v prid jekel višjega cenovnega razreda. Zato smo se ne nazadnje tudi odločali za naložbe v podjetju. Rezultati bodo letos slabši, neprimerljivi z lanskimi. Ob skoraj enakih prodaji bodo prihodki za desetino nižji, tako da bomo s težavo priplavali čez prag rentabilnosti. Nazadovali smo sicer manj kot večina naših evropskih konkurentov, kar je spodbudno, nas pa žalosti dejstvo, da se vlaganja še ne odražajo v dobrih finančnih izkazih. Izjema je družba Noži Ravne, ki ima kljub slabemu trgu dober finančni izid in ji je uspelo s kakovostjo in izboljšanjem servisiranja kupcev izriniti s trga nekaj konkurence in pomembno povečati svoj tržni delež."

Investicije v SIJ so v največji meri sklenjene oziroma načrtujete manjše. Ali morebiti razmišljate tudi o kapitalskih naložbah, zlasti mislim na možnost nakupa Sistemske tehnike Ravne?

"V Metalu Ravne je naložbeni cikel v največji meri zaključen. V šestih letih smo investirali 120 milijonov evrov, nove manjše naložbe v smeri predelave in dodelave niso izključene, tako v Metalu kot Serpi, a nosilne so sklenjene. Naložbe bodo sledile v smeri odpiranja novih 'steel' centrov na trgih, kjer je to smiselno, predvsem mislim na Nemčijo, Skandinavijo in ZDA. Ne izključujemo drugih komplementarnih dejavnosti in naložbenih projektov v smeri višje obdelave jekel, torej da ne bomo samo proizvajalci in dobavitelji, ampak bomo postali močnejši v predelavi, kar je hitreje in enostavneje ter bolj realno doseči z akvizicijami. Sistemsko tehnika je programsko pisana družba, z nami tudi komplementarna; nas bi v tej družbi zanimal določen segment kapacitet in znanj, ne

pa družba kot celota. Če bo prišlo do prodaje po delih, bo Metal Ravne eden od interesentov."

Še vedno je jeklarstvo kot panoga izvzeto iz možnosti kandidiranja na javne razpise za evropska oziroma državna sredstva, čeprav to niti ni zahteva iz Bruslja, temveč očitno vztrajanje Slovenije – veliko kritik je že bilo izraženih na ta račun, a sprememb še ni videti.

"Moj občutek je, da je Slovenija ena redkih, ki živi v prepričanju, da so pomoči, subvencije ali razvojni denar namenjeni vsem drugim, razen tistim, ki so bile v preteklosti deležne državne pomoči. V Evropi imamo v jeklarstvu krasne primere državnih pomoči s strani države – Finsko, Španijo, Francijo, Belgijo –, zato nam ni jasno in ne razumemo stališča naše države, zakaj so še vedno tovrstne pomoči, ki niti niso tako direktne kot včasih, za nas prepovedane. Od leta 1998 do danes nismo neposredno prejeli niti evra državne pomoči. Predvsem pa nas moti, da nam ne dovolijo kandidirati na razpisih za sredstva za razvojnoraziskovalne projekte."

Katere bi morale biti prioritete novega ministra za gospodarstvo oziroma ministrstva? Direktor Metala Ravne Andrej Gradišnik je za Večer že izpostavil nujnost krepitev tradicionalnih gospodarskih stebrov.

"Okolje nam slabša pogoje konkurenčnosti. Prav gotovo nam ne gredo na roko visoki davki, v prvi vrsti obremenitev dela in stroški, povezani z energijo. Te obremenitve so med najvišjimi v Evropi. V nekaterih primerih, kot je bila vladna uredba o obnovljivih virih, prav izstopamo iz povprečja. Čeprav je nova vlada, ki je od prejšnjih podedovala neprijetne podlage, za polovico znižala te prispevke in uslišala naša prizadevanja, so prispevki kljub kompromisni rešitvi še vedno nekajkrat višji kot drugod po Evropi. Že v načelu imamo dražjo energijo, hkrati so vse datjave tako visoke, da nas v primerjavi z drugimi postavljajo od 20 do 25 odstotkov dražje, kar seveda poslabšuje našo konkurenčnost. Začuda pri nekaterih vodilnih politikih, pa tudi pri tako imenovanih ali samooklicanih okoljevarstvenikih, slišimo izjave, kako je treba to industrijo zaradi domnevne škodljivosti zapreti. To so nevarne, da niti ne govorim, da povsem napačne izjave. Toliko kot je bilo za zmanjšanje emisij v okolje narejeno v jeklarstvu v zadnjih letih, je bilo v red-

Page: 6

Reach: 127000

Country: SLOVENIA

Size: 689 cm2

2 / 2

kokateri industriji. Jeklarska industrija danes ni umazana kot druga 'fina' ali na videz nobel industrija. Žal se tudi v EU krepijo tendence po nadaljnem zaostrovanju, in če bo tako, bo Evropi ostala le še storitvena dejavnost, da ne rečem, da bomo le še turistična atrakcija. Izvozno gospodarstvo je motor slovenske ekonomije, blagostanja v Sloveniji in omogoča dotok tuje akumulacije v našo državo."

Jeklarska podjetja predstavljajo pomembne zaposlovalce in pravzaprav tudi ves čas zaposlujejo, čeprav se na prvi pogled ne zdi tako.

"Ne glede na to, da smo v skupini v zadnjih šestih letih investirali nekaj čez 400 milijonov evrov in bi glede na nove tehnologije pričakovali manj zaposlenih, smo nekako ohranili nivo zaposlenih, v skupini skupno 3200 delavcev. V Metalu Ravne na primer letno zaposlimo okoli 60 ljudi. Država bi tudi v tem smislu morala vedeti, kje so stebri moči, gospodarski subjekti s tradicijo, programom, znanjem, prisotnosti na globalnih trgih, da se nanje lahko računa. Vseobsežen vpliv Acronija na Gorenjskem in Metala Ravne na Koroškem je dejansko izredno močan."

Če se dotakneva še sodnega epiloga pravdanja z Družbo pooblaščenko Ravne (DPR) - sicer je napovedana še ustavna presoja, vendar ste z revizijo v SIJ dosegli svoje.

"Ustavna presoja nima nobene podlage. Iskreno obžalujem, da je do tožbe sploh prišlo. Vse se je pred leti začelo z nerealnimi pričakovanji, zasajenimi s strani nekaterih vodilnih v DPR. Presenečalo me je že, da je bilo na prvi stopnji možno dobiti tožbo, saj materialne podlage za tako razsodbo ni bilo. Konec koncev pa je to zame vseeno Pirova zmaga, saj ostajajo ljudje z grenkim priokusom oškodovanosti. V rešnici bi bilo v preteklosti bolje, da bi izkoristili opcijo prodajne pogodbe. Danes so okoliščine tako spremenjene, da v težkih razmerah ne verjamem, da bi bil kdo od lastnikov pripravljen odkupiti delež po transakcijski ceni iz leta 2007. Vrednost SIJ ni več enaka, po drugi strani pa bi glede na zakon o prevzemih, v kolikor bi večinski lastnik hotel odkupiti ta delež, moral dati ponudbo tudi za delež države v SIJ."

"Od leta 1998 do danes nismo neposredno prejeli niti evra državne pomoči"

Tibor Šimonka: "Dno recesije naj bi bilo doseženo, a sam temu ne verjamem povsem, saj menim, da je Evropo zajela hujša kriza, kot je videti." (Tit Košir)